

ชีวประวัติบุคคลสำคัญ

และบุคคลสำคัญของไทยที่องค์การยูเนสโกยกย่อง
(ฉบับเยาวชน)

ดวงกมลพิบลิชชิ่ง
นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

ลำจุล สวบนเจริญ

คำนำสำนักพิมพ์

ชนเผ่าที่ยังไม่เจริญไม่มีภาษาเขียน มักสำนึกรู้โดยสัญชาตญาณว่า จะต้องบอกเล่าความเป็นมาของเผ่าพันธุ์ของตนให้ผู้มาทีหลังได้รับรู้รับฟังสืบต่อกันมา ด้วยหวังให้ลูกหลานเกิดความเชื่อมั่นและทรงในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคน เด็กกำพร้ายังโหยหาพ่อแม่ โฉนเล่าเหล่าเยาวยชนไทยจึงไม่ริบค้นคว้าหาความเป็นชาติ เพื่อยืนยันความเป็นไทยแห่งตน

ท่ามกลางศึกเสื่อเหือได้ พระมหากษัตริย์ ชุนพล ทหารหาญ วีรบุรุษ วีรสตรี บุคคลสำคัญและพี่น้องผองไทย ได้ฝ่าฟันอุปสรรคนำพาชาติให้รอดพ้นและรุ่งเรืองมาได้ด้วยหยาดเหงื่อ เลือดเนื้อ และชีวิตอย่างไรรื่น เชิญติดตามได้ทันที จากเรื่อง “ชีวประวัติบุคคลสำคัญและบุคคลสำคัญของไทยที่องค์การยูเนสโกยกย่อง (ฉบับเยาวยชน)”

ด้วยรักและปรารถนาดี
สำนักพิมพ์ดวงกมลพับลิชชิง

สารบัญ

ชีวประวัติบุคคลสำคัญ

๑. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ๑

ได้รับการยกย่องให้เป็นพระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย

เป็นผู้วางรากฐานการปกครองในรูปเทศาภิบาล-มณฑล

ผู้วางรากฐานหอสมุดวชิรญาณ

จนมาเป็นหอสมุดแห่งชาติท่าवासักกริ

๒. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ ๔

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ทรงเชี่ยวชาญทางสถาปัตยกรรม ดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์

ได้รับการยกย่องให้เป็นพระบิดาแห่งสถาปนิกสยาม

ทรงแต่งเพลงปลาทอง ๓ ชั้น/เขมรไทรโยคอันเลื่องชื่อ

ทรงบันทึกประวัติศาสตร์สยาม หนังสือชุด “สาส์นสมเด็จ”

๓. พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร..... ๘

กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

ทรงริเริ่มให้มีการส่งวิทยุกระจายเสียงในสยาม

ทรงเป็นวิศวกรควบคุมการเจาะอุโมงค์รถไฟที่ขุนตาน

จนได้รับการยกย่องให้เป็นพระบิดาแห่งรถไฟสยาม

๔. พระองค์เจ้าวรวงศ์เธอ กรมพระนคราธิปประพันธ์พงศ์ ๑๓

ทรงริเริ่มสร้างโรงละครปรีดาสัย

เป็นเวทีแสดงละครคณะหม่อมต่วน

ทรงเป็นผู้ริเริ่มละครร้องแบบโอเปร่าของฝรั่ง

ทรงเป็นผู้แต่ง-จัดแสดงละครร้อง เรื่องสาวเครือฟ้าอันมีชื่อเสียง

๕. หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ๑๕
กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์
นักการทูตของสยาม ผู้มีชื่อเสียงระดับโลก
๖. หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ๒๐
ท่านได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์แห่งซอยสวนพลู
ท่านเป็นนักเขียน-นักพูด-นักหนังสือพิมพ์-ดาราภาพยนตร์
ผู้ริเริ่มโฉนดธรรมศาสตร์
นายกรัฐมนตรีไทยท่านที่ ๑๓
๗. เจ้าพระยามหาเสนา (นายบุญนาท) ๒๕
ท่านเป็นคู่เขยของผู้สถาปนากรุงรัตนโกสินทร์
ท่านเป็นต้นสาแหรกแห่งสกุล บุญนาท
ผู้มีคุณูปการแห่งสยาม
๘. สมเด็จพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (ดิศ บุนนาค) ๒๗
๙. สมเด็จพระยาบรมมหาพิชัยญาติ (ดั่น บุนนาค) ๓๕
๑๐. สมเด็จพระยาบรมมหาสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) ๓๘
ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินสมัยรัชกาลที่ ๕
๑๑. เจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๔๒
แม่ทัพคู่พระทัยสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ
มือปราบเจ้าอนุวงศ์แห่งกรุงเวียงจันทน์
๑๒. เจ้าพระยาอมรราช (ปั้น สุขุม) ๔๔
๑๓. เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสงชูโต) ๔๙
๑๔. เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ๕๓
(สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)
ผู้วางรากฐานการศึกษาของชาติจนเทียบเท่าอาณานิคม
ผู้แต่งเนื้อเพลงกราวกีฬาสำหรับเชียร์กีฬา เป็นเพลงอมตะ

๑๕. เจ้าพระยาอภัยราชา (มร.โรริน ยัคมินส์)..... ๕๗
ที่ปรึกษาราชการแผ่นดินทั่วไปในสมัยรัชกาลที่ ๕
มีส่วนช่วยผ่อนหนักเป็นเบา ครั้งสยามเกิดวิกฤติ ร.ศ.๑๑๒
๑๖. พระยาพิชัยดาบหัก (ทองดี พินขาว).....๖๐
เป็นริ้วแรงสำคัญของสมเด็จพระเจ้าตากสินคราวกู้ชาติ
เป็นผู้มีความจงรักภักดีเยี่ยงชายชาติทหาร
ยอมตายดีกว่าที่จะเป็นข้าสองเจ้า บ่าวสองนาย
๑๗. พระยาอนุমানราชธน “เสฐียรโกเศศ”๖๖
พระสารประเสริฐ “นาคะประทีป”
ผู้ร่วมกันสร้างวรรณกรรมที่มีชื่อเสียง เช่น “กามนิด”
๑๘. ขุนสุนทรโวหาร “สุนทรภู่”..... ๗๓
ท่านมีฝีมือเชิงกลอนแปด อย่างไม่มีใครใดเสมอเหมือน
๑๙. ศรีปราชญ์..... ๘๐
ท่านมีฝีมือโคลงสี่สุภาพ อย่างไม่มีใครใดเสมอเหมือน
๒๐. พระราชชายา เจ้าดารารัศมี..... ๘๕
ผู้ผนึกแผ่นดินล้านนา จนสนิทแนบแน่นกับแผ่นดินสยาม
๒๑. เจ้าพระยาโกษา(เหล็ก)/ ๘๙
เจ้าพระยาโกษา (ปาน)
โกษาปาน เอกอัครราชทูตจากสยาม
ที่ฝรั่งเศสยอมรับในชั้นเชิงการทูต
โกษาปาน ผู้เป็นต้นสาแหรกแห่งราชวงศ์จักรี
๒๒. วีรบุรุษแห่งค่ายบางระจัน..... ๙๖
ผู้กล้าหาญแห่งบ้านบางระจัน ที่พม่าเกรงฝีมือ

วีรสตรีแห่งสยาม

๒๓. สมเด็จพระศรีโยทัย ๑๐๒
อัศวมเหสีผู้กล้าหาญเยี่ยงชายชาติวีร ทรงขับช้างศึกเข้าขวาง
พระเจ้าแปร เพื่อปกป้องพระสวามีจนพ้นภัยอันตราย
แต่พระองค์ต้องสิ้นพระชนม์บนหลังช้างทรง
๒๔. ท้าวเทพสตรี (คุณหญิงจัน)-ท้าวศรีสุนทร (คุณมุก) ๑๐๖
คุณหญิงจันภรรยา และคุณมุกผู้น้องสาว แสดงความ
เป็นผู้นำที่เข้มแข็ง ร่วมกับกรมการเมืองปกป้องเมืองกลาง
๒๕. ท้าวสุนารี (คุณหญิงโม) ๑๐๙
คุณหญิงแสดงความเป็นผู้นำที่เข้มแข็งเมื่อถูกกวาดต้อน
ไปเป็นเชลย สามารถเอาชนะข้าศึกศัตรูได้ เยี่ยงชายชาติวีร

บุคคลสำคัญของไทยที่องค์การยูเนสโกยกย่อง

๑. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ๑๑๗
๒. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ ๑๑๗
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
๓. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ๑๑๘
๔. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ๑๑๙
๕. สุนทรภู่ ๑๒๐
๖. พระยาอนูมานรธา ๑๒๐
๗. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ๑๒๑
๘. พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ๑๒๒
๙. สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม ๑๒๓
พระบรมราชชนก

๑๐. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๑๒๔
ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช	
๑๑. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	๑๒๔
๑๒. ปรีดี พนมยงค์.....	๑๒๕
๑๓. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.....	๑๒๖
๑๔. หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล	๑๒๗
๑๕. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	๑๒๘
๑๖. กุหลาบ สายประดิษฐ์.....	๑๒๙
๑๗. ท่านพุทธทาสภิกขุ.....	๑๓๑
๑๘. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงศาธิราชสนิท	๑๓๓
๑๙. เอื้อ สุนทรสนาน	๑๓๔
๒๐. หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช.....	๑๓๕

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
พระนามเดิม พระองค์เจ้าชายดิศวรรกุมาร

พระองค์เจ้าชายดิศวรรกุมาร ทรงเป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๕๗ ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๔ แห่งพระราชวงศ์จักรี ประสูติเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๐๕ ในเจ้าจอมมารดาชุ่ม เป็นพระอนุชาต่างพระมารดากับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ทรงเพิ่มพระเกียรติยศสถาปนาทรงกรมเป็น กรมหมื่นดำรงราชานุภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๙ ทรงเลื่อนทรงกรมเป็น กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๒

ถึงรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเพิ่มพระเกียรติยศเลื่อนทรงกรมขึ้นเป็น กรมพระดำรงราชานุภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๔

ถึงรัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเพิ่มพระเกียรติยศเลื่อนทรงกรมขึ้นเป็นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๒

ประวัติการรับราชการ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๓ เป็นอธิบดีกรมศึกษาธิการ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๔ เป็นราชทูตพิเศษเสด็จไปยุโรป

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๕ เป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๘ เป็นสมณายกหอพระสมุดสำหรับพระนคร แล้วเป็น หอสมุดแห่งชาติ ทำวาสุกรีในปัจจุบันนี้

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๕ เป็นกรรมการตรวจชำระกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกรรมการสภาการคลัง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๖ เป็นเสนาบดีกระทรวงมรุธาธร และได้รับพระราชทานยศนายพลเอก

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๘ เป็นอภิรัฐมนตรีในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๙ เป็นนายกรัฐมนตรีสยาม

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้กรมหมื่นดำรงราชานุภาพเป็นเสนาบดีมหาดไทย แล้วกระจายอำนาจออกสู่ชนบท ด้วยการตั้งมณฑลเทศาภิบาล แล้วกระจายอำนาจไปสู่จังหวัด อันเป็นระบบการปกครองปัจจุบันนี้ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๕ จนถึงวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ เป็นเวลา ๒๓ ปี

ผลงานด้านวรรณกรรม

นักประวัติศาสตร์ไทยยกย่องให้พระองค์ท่านเป็น “บิดาแห่งประวัติศาสตร์สยาม” ผลงานพระนิพนธ์ที่สร้างชื่อเสียงพระเกียรติคุณให้แก่พระองค์ท่านอย่างมาก คือ

๑. สารานุกรมไตรภูมิ (เป็นสารานุกรมที่ตอบ แลกเปลี่ยนความรู้ทุกสาขา วิชา กับ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์)
๒. ไทยรบพม่า
๓. นิทานโบราณคดี
๔. ประชุมพงศาวดาร
๕. ชีวประวัติบุคคลต่างๆ
๖. ผลงานทรงตรวจชำระพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา

ชาวไทยที่โลกยกย่อง

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติมากมาย องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ประกาศยกย่องเชิดชูให้เป็น บุคคลสำคัญของโลก เนื่องในวาระฉลองวันประสูติครบ ๑๐๐ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๕

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ สิ้นพระชนม์ในรัชกาลที่ ๘ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ พระชันษา ๘๑ ปี ทรงเป็นต้นสกุล “ดิศกุล”

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
พระนามเดิม พระองค์เจ้าชายจิตรเจษฎ์

พระองค์เจ้าชายจิตรเจษฎ์ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๖๒ ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งพระราชวงศ์จักรี ประสูติเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๐๖ ในพระสัมพันธวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพรรณราย เมื่อแรกประสูติ สมเด็จพระราชบิดาพระราชทานพระนามว่า “จิตรเจษฎ์” ทรงเป็นพระอนุชาต่างพระมารดา กับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ทรงสถาปนาเป็นพระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๘ ต่อมาทรง

เพิ่มพระเกียรติยศ ทรงเลื่อนฐานันดรศักดิ์ขึ้นเป็น เจ้าฟ้ากรมหลวง
นริศรานุวัดติวงศ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๘

ถึงรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง
เพิ่มพระเกียรติยศขึ้นเป็น สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมพระนริศรานุวัดติวงศ์ เมื่อ
ปี พ.ศ. ๒๔๕๖

ถึงรัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
ทรงเพิ่มพระเกียรติยศขึ้นเป็น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้า
กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๘

ประวัติการรับราชการ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๔ เป็นเสนาบดีกระทรวงพระคลัง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๖ เป็นเสนาบดีกระทรวงกลาโหม

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๗ เป็นเสนาบดีกระทรวงวัง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นนายพล
เอก และเป็นกรรมการสภาการคลัง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๘ สมัยรัชกาลที่ ๗ ทรงแต่งตั้งให้เป็น
อภิรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นอุปนายกราชบัณฑิตย-
สภา และเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ยาวนานจนกระทั่งรัชกาล
ที่ ๗ ทรงสละราชสมบัติเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเป็นที่เคารพยกย่องของผู้มีฝีมือในด้านศิลปะ ทรงยกย่องพระองค์ท่านเป็นบิดาแห่งงานศิลปะและงานสถาปัตยกรรม ผลงานของท่านที่นับว่าเป็นเลิศในงานด้านสถาปัตยกรรมคือ พระอุโบสถหินอ่อนทรงจตุรมุขในวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ที่ทรงคุณค่าหาที่สุดมิได้ เป็นศาสนวัตถุที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจกันมาก เมื่อสร้างเสร็จแล้วจึงหล่อพระพุทธรูปชินราชจำลองมาประดิษฐานในพระอุโบสถหลังนี้ โดยทำการหล่อที่มณฑลพิษณุโลก ในปี พ.ศ. ๒๔๔๔ แล้วนำมาตกแต่งที่โรงหล่อทหารเรือแล้วจึงชะลอขึ้นประดิษฐานบนแท่นในพระอุโบสถเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๔๔

ผลงานที่สร้างชื่อเสียงเกียรติคุณให้แก่ท่าน คือ

ผลงานด้านสถาปัตยกรรม คือ ทรงออกแบบและควบคุมการก่อสร้างทุกระยะของพระอุโบสถหินอ่อน และอาคารบริวาร ในวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

ผลงานด้านวรรณกรรม ทรงมีผลงานด้านวรรณกรรมทรงคุณค่ายิ่ง ที่นักประวัติศาสตร์ต่างโหยหาและเสาะหามาสะสมไว้ในตู้สมุดคือ **สาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ** วิชา กับ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

ชาวไทยที่โลกยกย่อง

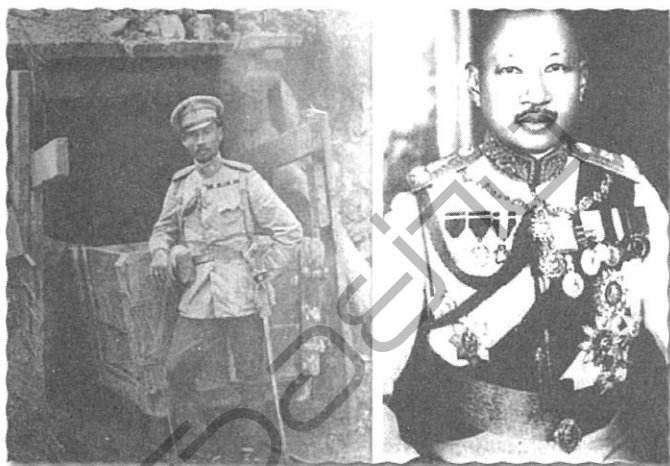
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติมากมาย องค์การศึกษา

วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ประกาศ
ยกย่องเชิดชูให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก เนื่องในวาระฉลองวันประสูติ
ครบ ๑๐๐ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๖

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ สิ้นพระชนม์ใน
รัชกาลที่ ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ พระชันษา ๘๔ ปี
ทรงเป็นต้นสกุล จิตรพงศ์

ครอชบา

พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
พระนามเดิม พระองค์เจ้าชายบวรฉัตรไชยากร

พระองค์เจ้าชายบวรฉัตรไชยากร ทรงเป็นพระโอรสองค์ที่ ๓๕ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ แห่งพระราชวงศ์จักรี ในเจ้าจอมมารดาवाद ประสูติเมื่อวันจันทร์ที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๔๒๔

ประวัติการรับราชการและทรงกรม

ปี พ.ศ. ๒๔๓๖ ได้เสด็จออกไปทรงศึกษาวิชาการทหารช่างที่ประเทศอังกฤษ จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๔๗ จึงเสด็จกลับเมืองไทย ทรงได้รับสัญญาบัตรเป็นนายพันตรี กรมยุทธนาธิการทหารบก เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๔๗

ปี พ.ศ. ๒๔๔๙ รัชกาลที่ ๕ ทรงโปรดเกล้าฯ สถาปนาทรงกรมเป็น กรมหมื่นกำแพงเพชรอัครโยธิน

ปี พ.ศ. ๒๔๕๙ รัชกาลที่ ๖ ทรงโปรดเกล้าฯ เลื่อนพระยศทรงกรมขึ้นเป็น กรมขุน/กรมหลวง ตามลำดับ ทรงแต่งตั้งให้เป็น ผู้บัญชาการกรมรถไฟหลวง และเลื่อนยศทางทหารเป็นนายพลเอกทหารบก

ปี พ.ศ. ๒๔๖๙ รัชกาลที่ ๗ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้รับตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมเลื่อนพระยศทรงกรมเป็น กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน

กิจการรถไฟสยาม

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ทรงเริ่มกิจการรถไฟอันเป็นของใหม่สำหรับคนไทย โดยให้เอกชนชาวเดนมาร์ก รับสัมปทานจากรัฐบาลสยาม สร้างทางรถไฟสายแรกบริการประชาชนขึ้นเป็นการทดลองเป็นสายแรกคือ

กรุงเทพฯ-ปากน้ำ ระยะทาง ๒๑ กม. เปิดเดินรถได้ในปี พ.ศ. ๒๔๓๖ ธุรกิจได้ผลจึงเกิด

สายที่สอง คลองสาน-มหาชัย สมุทรสาคร ระยะทาง ๓๓ กม. เปิดเดินรถปี พ.ศ. ๒๔๔๔

สายที่สาม ท่าจีน-แม่กลอง สมุทรสงคราม ระยะทาง ๓๓ กม. เปิดเดินรถปี พ.ศ. ๒๔๔๘ พร้อมๆ กับการก่อสร้างทางรถไฟสายปากน้ำซึ่งเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๒๙ ในหลวงรัชกาลที่ ๕ ทรงมีพระบรมราชโองการให้กระทรวงโยธาธิการเริ่มการสร้างทาง “รถไฟหลวง” ขึ้น รัฐบาลสยามได้ว่าจ้าง มร. ยี มาเร แคมป์เบลล์ ให้สร้าง

ทางรถไฟหลวงจากกรุงเทพฯ ถึงนครราชสีมา ภายใต้ความควบคุม
ของวิศวกรชาวเยอรมัน ชื่อ คาร์ล เบทเก้ ในฐานะเจ้ากรรมรถไฟ

การสร้างทางรถไฟสายกรุงเทพฯ ถึง นครราชสีมา เป็นทาง
รถไฟหลวงสายแรกระยะทาง ๒๕๘ กิโลเมตร เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๘
มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๙ การสร้างทางรถไฟถึงนครราชสีมาต้องผ่าน
“ดงพญาไฟ” อันเป็นป่าดงดิบที่ทุกคนขยาดเกรงกลัวกันมาก พระบาท
สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงจึงโปรดฯ เปลี่ยนชื่อดงนี้เสียใหม่ให้เป็นมงคล
ขึ้นว่า “ดงพญาเย็น”

ในปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ต้นปี กรมรถไฟเปิดโรงงานซ่อมบำรุงรถไฟที่
ตำบลมักกะสัน และพร้อมกันนั้น ได้เริ่มก่อสร้างสถานีรถไฟหัวลำโพง
ณ บริเวณทุ่งวัว สถานีรถไฟหัวลำโพงสร้างเสร็จอย่างสง่างาม พระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินมาเปิดใช้งาน
อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๔

เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๗-๒๔๖๑
รัชกาลที่ ๖ ทรงตัดสินพระทัยเข้าข้างฝ่ายสัมพันธมิตรมี อังกฤษ-
ฝรั่งเศส เป็นแกนนำ ทรงประกาศสงครามเข้าข้างฝ่ายสัมพันธมิตร
จึงต้องเตรียมหาผู้ที่จะเข้าไปบริการงานกรมรถไฟแทน เพราะเยอรมัน
เป็นชนชาติศัตรู ทรงตัดสินพระทัยโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้อยยาเธอ
พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร ทรงเป็นผู้บัญชาการรถไฟชั่วคราว แต่ใน
ที่สุดทรงมีพระราชหัตถเลขาถึงพระเจ้าน้อยยาเธอฯ ให้รับตำแหน่งนี้
เป็นการถาวร

ในระหว่างที่การก่อสร้างทางจากอยุธยาขึ้นไปจนถึงชุมทาง
บ้านพาสีแล้ว ผู้รับเหมาได้แยกการก่อสร้างออกเป็นสองสาย ด้วยการ
สร้างทางสายเหนือไปด้วยพร้อมกัน เส้นทางสายเหนือนี้ ฝ่ายผู้รับเหมา

แยกงานออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งสร้างทางวางรางสร้างอาคารสถานี อีกส่วนหนึ่งมีหน้าที่เจาะอุโมงค์ เพราะเส้นทางสายเหนือนี้ต้องเจาะ เขาทำอุโมงค์ถึง ๔ แห่ง สะพานข้ามเหวสูงชันอีกสอง-สามแห่ง ดังนี้

๑. อุโมงค์ ปางตือบขอบ กม. ที่ ๕๑๓

๒. อุโมงค์ เขาพลึง กม. ที่ ๕๑๖

๓. อุโมงค์ ห้วยแม่ลาน กม. ที่ ๕๗๕

๔. อุโมงค์ ขุนตาน กม. ที่ ๖๘๓ นี้ มีความยาวถึง

๑,๓๕๒.๑๐ เมตร

อุโมงค์ขุนตาน เริ่มเจาะเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๐ เรื่อยมา คุณงานโดยวิศวกรชาวเยอรมันชื่อ ไฮเซน ไฮเวอร์ เมื่อสยามประกาศ สงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นฝ่ายพันธมิตร วิศวกรถูกจับเป็นเชลยศึก ถูกควบคุมตัวไปกักกันไว้ที่กรุงเทพฯ การก่อสร้างทางและอุโมงค์ จึง อยู่ในความควบคุมของเสด็จในกรมพระกำแพงฯ จนแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๑-๖๒ จนเปิดเดินรถสายเหนือได้ถึงเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔

พระองค์เจ้าบรมนัครไชยากร กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงริเริ่มให้มีกิจการวิทยุกระจายเสียง (โทรเลขไม่มีสาย) ขึ้นเป็นครั้งแรกในสยาม เมื่อมีการทดลองส่งจากวังแดงบ้านดอกไม้ครั้งแรก ก็โปรดให้เจ้าหน้าที่กองช่างวิทยุกรมไปรษณีย์นำเครื่องรับไปตั้งรับฟังในระยะใกล้ๆ ก่อน เช่น ภูเขาทอง เมืองนนท์ หลักสี่ แล้วจึงขยายไปถึงหัวหิน ปากน้ำ เมืองชลบุรี เป็นต้น

ในปี พ.ศ. ๒๔๕๔ มีฝรั่งมาแสดงการขับเครื่องบินที่สนามม้า สระปทุม เสด็จในกรมทรงขึ้นเครื่องบินเป็นคนแรกในสยาม จากนั้นไม่นานรัฐบาลสยามก็ส่งนายทหารไปเรียนวิชาการบินยังประเทศฝรั่งเศส

และเมื่อกลับมาแล้ว สยามจึงมีกองบินทหารบก พร้อมกับแผนกช่างอากาศยานด้วย

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราช เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ท่านต้องออกจากราชการทุกแห่ง ท่านจึงต้องเสด็จไปประทับที่สิงคโปร์เพื่อทำการค้าที่นั่น ทรงตั้งบริษัทขึ้นสองบริษัท ส่งสินค้าจากไทยไปขายที่สิงคโปร์ อีกบริษัทหนึ่งทำธุรกิจด้านไฟฟ้าที่ถนนออร์ชาร์ด รับทำโฆษณาด้วยแสงนีออน บริษัทนี้มีสาขาอยู่ที่ถนนเจริญกรุงด้วย

ท่านประชวรด้วยโรคพระนาภี และสิ้นพระชนม์ด้วยโรคนี้ที่โรงพยาบาลในประเทศสิงคโปร์ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๙ พระชันษา ๕๕ ปี เป็นต้นสกุล ฉัตรชัย

ชีวประวัติบุคคลสำคัญ

- ๑.สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราพระยานุภาพ
- ๒.สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
- ๓.พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน
- ๔.พระองค์เจ้าวรวรณากร กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์
- ๕.หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรณ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์
- ๖.หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช
- ๗.เจ้าพระยามหาเสนา (นายบุญนาคน)
- ๘.สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (ดิศ บุญนาคน)
- ๙.สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาพิชัยญาติ (ตัน บุญนาคน)
- ๑๐.สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาสุริยวงศ์ (ช่วง บุญนาคน)
- ๑๑.เจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
- ๑๒.เจ้าพระยาอมราช (ปั้น สุขุม)
- ๑๓.เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสงชูโต)
- ๑๔.เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)
- ๑๕.เจ้าพระยาอภัยราชา (มร.โรริน ยัคมินส์)
- ๑๖.พระยาพิชัยดาบหัก (ทองดี พินขาว)
- ๑๗.พระยาอนุমানราชธนะ “เสฐียรโกเศศ”
- ๑๘.ขุนสุนทรโวหาร “สุนทรภู่”
- ๑๙.ศรีปราชญ์
- ๒๐.พระราชชายา เจ้าดารารัศมี
- ๒๑.เจ้าพระยาโกษา(เหล็ก) / เจ้าพระยาโกษา (ปาน)
- ๒๒.วีรบุรุษแห่งค่ายบางระจัน
- ๒๓.สมเด็จพระสุริโยทัย
- ๒๔.ท้าวเทพสตรี (คุณหญิงจัน) – ท้าวศรีสุนทร (คุณมุก)
- ๒๕.ท้าวสุรนารี (คุณหญิงโม)

ชีวประวัติบุคคลสำคัญ

